

HÁROM BEKEZDÉS EGY VÍGEPOSZBÓL

B Ö N D Ö R P Á L

PRINCE ALBERT MEMORIAL

Agyrém e hely ahol tiszta röptére szépen
A megvetés rideg álma jegesedett
Mit felölt a Hattyú meddő száműzetésben
Mallarmé (Weöres Sándor fordítása)

A londoni idegenvezető
el fog vezetni
Albert herceg emlékművéhez.
Emeltette Viktória,
Nagy-Britannia és Írország királynője,
India császárnője
korán elhunyt férje emlékére.
A szász-coburg-gothai
családból származó hercegről
annyit, nem sokat,
említ a lexikon.
hogy az 1851-i
londoni Világkiállítás
kezdeményezője volt.
42 éves korában halt meg.
A vele egyidős királynő,
kinek uralkodása
egyben a brit birodalom fénykorát is jelenti,
kereket 40 esztendővel élte túl férjét.
Úgy kell nekik! — kárörvendően mosolyogsz majd
a monumentális giccstömb mellett.
De
akkor, tudom előre,

megjelenik
szemeid előtt
az igazi hősöknek emeltetett
rengeteg ízléstelen emlékmű képe.
A mosoly ajkaidra fagy.
— A Prince Albert Memorial
tulajdonképpen telitalálat, mondd majd
te is velem.
Végül minden a helyére kerül,
de ez már egy másik történet,
és leginkább rövid hozzá az élet.

GUERNICA

Jó lenne tudni, mit gondolt ez a hársfa önmagáról,
amikor még mag volt.

Hamvas Béla

Ki ne hallott volna
a baszk városkáról,
Guernicáról?
Az évet is tudja mindenki,
esetleg még a pontos dátumot is:
1937. április 26-a
vasárnapi nap lévén,
a kisváros és környékének lakói
mind a piactéren tolongtak.
Az évszakhoz képest elég meleg volt,
izzadtak az emberek,
bőgött a kihajtott jószág.
Legyek játszottak az idegekkel.
Hirtelen zápor helyett,
délután fél ötkor
a bombázógépek kezdték el
precíz munkájukat,
csalóka szüneteket tartva
az újabb és újabb támadások között.
A hullahegyen és a romokon
átvergődő túlélőket
a Kondor légió gépfegyvertüze várta.

Picasso, a városka nevét viselő
nagy formátumú képén,
mely az ugyanezévbeli, *párizsi*
Világkiállításra készült,
tisztán festői eszközökkel
jeleníti meg, századunknak
a Föld mosolygós képén vágott,
sajnos nem egyetlen,
csúnya sebhelyét.
Fekete-fehér képén
az abszurd barbarizmus nyerít a fülekbe.
Picasso akkori szeretője,
Dora Maar,
fényképészettel is foglalkozván,
a mű elkészültének
különböző fázisait fotografálva,
értékes dokumentumot hagyott ránk
korunk egyik legjelentősebb
képzőművészeti remekének a születéséről.
A kép eredetijét milliók látták,
a számtalan reprodukciónak hála,
az egész világ, mindannyian megismerhettük.
A kép allegorikus figuráit,
szimbolikus dramaturgiáját
számos művészettörténész, képzőművészeti kritikus,
esztéta, író és költő elemezte
és alkotta újra.
Ismerjük a kép
minden négyzetcentiméterét.
Bizonyára többet tudunk róla,
mint a szent városkáról,
névtelen lakóiról
és halottjairól.
Igen!
Ezt nevezik a művészet diadalának.

TEMERINI TAVASZ

Szentjeim
legalább statisztának fogadjatok
magatok közé.

Marin Sorescu (Balogh József fordítása)

Az üresen maradt hintaszék
még hintáztatja hűlt helyét.
Hallgass, nem hallok a híreket,
beavatkozást mondtak? — már vidám
zongora csapkod.
A mindenes fiókból kihúзва kezem,
a sörnyitóval
jelképesen *megnyitom a Világkiállítást*.
Infláció, mondja druzsám, míg
és a földön végigheveredek.
Lepke száll,
fülemben gyermek motoszka.
Bizony, lassacskán már századvégről beszélhetünk.
Alig látszok ki a fűből.
Maga a B. P.? — kérdezi
egy látogató. — Nem
ilyennek képzeltem.
Hát engem el is lehet képzelni?
Mindent el lehet képzelni.
Ki álmodozott olyanról,
hogy a betegségyézőnél legyen
görnyedt tisztviselő?
Keressél valami más zenét,
mert ettől a falra mászok!
Az ilyen bajusz már nem divat.
Hitlerrel is az történt, ami Petőfivel.
Halálát nem akarták elhinni,
hogy elkéstek büntetni és jutalmazni.
Túlvilág és Dante híján
az ügy reménytelen.
Én, az 1074/2-es számú kiállítási tárgy,
nem tehetek másként,
mint hogy
tehetségem az emberiség szolgálatába állítom.

És a fű zöldell,
egyre zöldebb,
csodálatos.
És nő, nő!
Már a bokámig ér.
Már a szívemig!
Kaszát a kezembe, hogy beleírjam a szerelmet.
Jaj, írja a fejem felett,
mint a képregény-felhőcskében,
ahogy tüskébe lépek.